

HØRINGSSVAR

Veivalg for fremtidig kirkeordning Høring februar – juni 2015

Opplysninger om høringsinstansen:

Ringerike kirkelige felle råd

**Storgata 11
3510 Hønefoss**

Kontaktperson: Kirkeverge Kjetil Gjærde

Det vises til Kirkerådets høringsnotat *Veivalg for fremtidig kirkeordning*. I høringsnotatet presenteres en rekke temaer og veivalg for den fremtidige kirkeordningen med i alt 27 spørsmål.

Se bakgrunnsmateriale på: www.kirken.no/kirkeordning

Høringssvar er sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no, og følger som vedlegg til denne epost.

1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar: Ja.

Når kirkeforliket går inn for å omgjøre fra 4 til 3 nivå, samt at det skal bli en arbeidsgiverlinje, så må det selvsagt bli endringer i fordeling av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

Med en pågående kommunerevisjon og fortsatt uvisshet inn mot kirkens organisering, så burde man kanskje vurdere å utsette endringene i kirken.

Kirkelovens tre nivå i tillegg til det sentrale, bør videreføres. Og at man da får et felles organ på prostinivå. Prosti og fellesråd koordineres da i størst mulig grad.

Vi mener at det må opprettes et nytt, robust fellesråd på regionalt nivå, tilsvarende en ny kommunestruktur.

Mulig at en felles arbeidsgiveransvar for alle tilsatte i kirken innenfor et geografisk område er ikke mulig. Da bør prestene fortsatt være ansatt i bispedømmerådene. Det nye fellesrådet vil da være et tjenlig nivå nær soknene, men samtidig stort nok til å sikre profesjonell ivaretagelse både av arbeidsgiveransvaret og av forvaltningen av driftsoppgavene innenfor området.

Vi mener at en ny kirkeordning må sikre at det etableres en ordning hvor kirkens omfattende tjenester i ord og gjerning videreføres under et felles og helhetlig arbeidsgiveransvar med felles mål, felles strategi og felles forpliktelse for alle tilsatte.

Ringerike kirkelige fellesråd yter tjenester for 29.000 innbyggere. Sammen med en nabo-kommune vil enheten være stor og robust. Den nye kommunestruktur vil kunne danne mønster og modell også for kirken.

Vi mener at en ny kirkeordning må sikre at menighetsrådet får mer myndighet og større innflytelse på egen virksomhet. Lokalmenigheten er kirkens grunnenhet og må derfor gis større ansvar i den strategiske utvikling av menigheten og større mulighet enn i dag til å påvirke hvem som tilsettes der.

Vi mener for øvrig at så lenge kirkens økonomi først og fremst kommer fra kommunale bevilgninger, er samspillet mellom fellesrådet og kommunen helt avgjørende.

Vi tror at kirkens økonomi er avhengig at et representativt og profesjonelt organ taler kirkens sak direkte til kommunens politikere. Det handler om nærhet, relasjon og kommunikasjon mellom kirken og kommunen

I høringsssvarene til NOU 2013:1, Det livssynsåpne samfunn, gir over 98% av de kirkelige instansene som har gjort seg opp en mening, uttrykk for at gravferdsforvaltningen også i fremtiden bør forvaltes av kirken. I vår fremtidige organisering av folkekirken må vi derfor sørge for at vi har organer som kan ivareta denne forvaltningen på en like god måte som i dag.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: NEI.

En livssynsavgift kan gi en mer forutsigbar ordning. Nå oppleves det store økonomiske forskjeller mellom de ulike kommunene.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar:

En kombinasjon av offentlig finansiering og livssynsavgift er å foretrekke.

Et livssynsavgift som kreves inn over skatteseddelen og som betales av alle. De innsamlede midler fordeles så til de ulike tros- og livssynssamfunn ut fra medlemstall.

Dersom offentlig finansiering faller bort er det ønskelig med en livssynsskatt, etter modell fra Island/Italia. Hvor alle betaler skatt som tilfaller det trossamfunnet en tilhører, og dersom en ikke tilhører noe trossamfunn går pengene til et offentlig godt formål. En folkekirke bør ikke ha spesifikk medlemskontingent. Dåpen skal være eneste krav for medlemskap.

En bør vurdere om de mange fredede/vernedede kirkebygg i dette landet bør tas over av andre enn kommunene. For en «fattig» kommune med mange fredede kirker, kan dette bli en stor økonomisk belastning. En må vurdere om de skal vedlikeholdes av staten og ikke kommunen.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Flere oppgaver bør kunne overlates fra menighetsrådet til fellesrådet. Fellesrådet bør frigi menighetsrådene fra arkiveringsplikt, regnskap, eventuelt også sekretæransvar, og også forberede saker som kommer fra kirkerådet/bispedømmerådet, slik at menighetsrådene kan gjøre det de er best på, nemlig drive det lokale kirke- og gudstjenestelivet.

Bispedømmerådet bør være biskopens råd. Det må være med på å sikre ansettelse, og forberede kirkemøtesaker. Bispedømmerådet som eget ytringsorgan midt mellom MR og KM bør derimot tones ned.

Kun halve bispedømmerådet, inkludert geistlige og annen kirkelig ansatt deltar på bispemøtet. På den måten blir det en jevnere fordeling mellom folkevalgte og faglig valgte deltakere på kirkemøtet.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Soknene må være store nok til at det kan etableres kompetente og robuste stabsfelleskap, og store nok til at det kan ansettes egen daglig leder.

«Alle» er enige om at sognene skal styrkes. En måte å gjøre dette på er å slå sammen sogn slik at hvert sogn blir på minimum 10 000 medlemmer. En bedre løsning mange steder vil være å la sognenegrensene bestå, men legge flere oppgaver over til fellesrådet (se pkt. 4)

Viktig at man opprettholder nærhet til kirken og unngår nedleggelse av kirker.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar:

JA

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar:

På kommunenivå etter at kommunereformen er vedtatt. Alternativt på justert prostinivå/fellesrådsnivå for flere prosti.

På kommunenivå der kommunen ikke er større enn prostiet. På prostinivå i store byer.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar:

Jfr svar på spørsmål 1. Menighetsrådet må få mer myndighet og større innflytelse på egen virksomhet både når det gjelder ansvar i den strategiske utvikling av menigheten, større mulighet til å påvirke hvem som tilsettes der og økonomisk handlefrihet.

Alternativt må flere oppgaver kunne overlates fra menighetsrådet til fellesrådet. Fellesrådet bør frigi menighetsrådene fra arkiveringsplikt, regnskap, event også sekretæransvar, og også forberede saker som kommer fra kirkerådet/bispedømmerådet, slik at menighetsrådene kan gjøre det de er best på, nemlig drive lokale kirke- og gudstjenesteliv og menighetsarbeid.

Fellesrådet får oppgaven å være arbeidsutvalg for menighetsrådene i saker som reformer, trosopplæringsplaner, høringer, og andre oppgaver, før de behandles i menighetsråd.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar:

I utgangspunktet JA

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar:

Soknene må være store nok til at en kan ansette sine egne daglige ledere.

I dag fungerer sognepresten som daglig leder, mens ledelse av oppgaver som fellesrådet har ansvar for ledes av prost og kirkeverge.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Biskopen bør både være tilsynsmann og arbeidsgiver for de vigslede (inkl. trosopplærerne), men noe er delegert til kirkeverge/prost. Daglig arbeidsledelse delegeres.

Ha visitasansvar overfor soknene, og tilsyn med menighetene og medarbeiderne.

Kvalitetssikre prestedtjenesten.

Biskopen må være leder for bispedømmet, og sentral rolle i forbindelse med tilsettelser av prester. Sammen med bispemøtet være læreorgan for Den norske kirke.

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar:

Vi mener biskopen fortsatt må sikres en sentral rolle i forbindelse med tilsettinger. Ingen skal kunne tilsettes i vigslede stillinger dersom ikke biskopen ønsker det.

For å kunne ivareta tilsynet må biskopen ha arbeidsgiveransvar for alle vigslede. Og ha ansvar for å godkjenne lokale forordninger og planer for gudstjenester, diakoni, trosopplæring, kirkebygg og kirkegårder.

Vi mener biskopens tilsyn må gjelde alle instanser i bispedømmet som har et arbeidsgiveransvar, og at tilsynet omfatter alle stillingskategorier.

Biskopen ordinerer til prestedtjeneste og det er bare han/hun som kan gi en person presterettigheter.

Tilsvarende må det være ordninger for varig eller midlertidig opphevelse av ordinasjonsfullmaktene og for tap av disse ved avskjed, oppsigelse eller suspensjon.

Formaningen og løftet i vigselsliturgien må fremdeles være bestemmende for tjenesten og livsførselen til den vigslende medarbeideren. Biskopen gir sitt kalls-/tjenestebrev som en stadfestelse på at tilsettelsesforholdet også er et uttrykk for kirkens kall og en understrekning av at tjenesten blir utført under tilsyn av biskopen.

For å ivareta tilsynsansvaret kan biskopen ikke bare gi råd og rettledning, men også bindende pålegg vedrørende ansattes tjenesteutøvelse.

Forordning av gudstjenester er nært knyttet til biskopens tilsynsansvar med soknene. Det er biskopens ansvar å se til at de grunnleggende kirkelige tjenestene blir ivaretatt. Helt sentralt i denne sammenheng er gudstjenestene.

I tillegg ser vi det som selvsagt at biskopen fortsatt får et ansvar for å godkjenne lokale planer for diakoni, kirkemusikk, undervisning/trosopplæring og gudstjenesteliv.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Biskopene bør utpekes etter valg, jf dagens valgordning. Den med flest stemmer blir valgt til biskop.

Alternativt av et annet organ – annet enn kirkerådet.

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar:

Medlemmene av bispedømmerådet bør helt eller delvis velges fra menighetsrådene. Hovedoppgavene bør være å være ansettelsesmyndighet sammen med biskopen, og forberede og gjennomføre kirkemøtet. (se pkt 4.)

Ved gjenoppbygging av kirke etter f.eks brann, bør det være kompetente «kirkebyggere» på nasjonalt nivå. Slik det er i dag er det alt for mye for «frivillige» på menighetsnivå.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar:

Jfr svar 4.

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar:

Svar: JA.

Jfr svar på spørsmål 1. Vi mener at en ny kirkeordning må sikre at det etableres en ordning hvor kirkens omfattende tjenester i ord og gjerning videreføres under et felles og helhetlig arbeidsgiveransvar med felles mål, felles strategi og felles forpliktelse for alle tilsatte.

Bispedømmerådet må i tilfelle delegerer arbeidsledelse, slik de gjør det i dag til proster som igjen leder prostenes prester.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar: Se over.

Arbeidsgiverfunksjonene bør slett ikke fordeles, men samles i ett organ.

Arbeidsgiverfunksjonen fordeles lokalt ved at prosten er leder for prestene og de vigslede, mens kirkevergen leder de ikke-vigslede. Prost og kirkeverge ledes av biskopen.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar:

I svært liten grad. Det bør tilstrebes en likest mulig struktur over hele Norge.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestatjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar: Prestene bør fortsatt være *sendt* til menighetene, og sokneprestene må selvsagt fortsatt sitte i menighetsrådene, og bør i tillegg være daglige ledere av virksomheten i soknene.

Ved at prosten har et faglig lederansvar for prestatjenesten i prostiet og en veilederfunksjon for andre funksjoner som omfatter forkynnelse og opplæring. Prosten har det avgjørende ord i forhold til det pastorale lederskap i menighetene, innen de (økonomiske) rammer som fellesrådet har fastsatt. Ved at prester og vigslede er bundet til ordinasjons- og vigslingsløfter og gjennom disse utøver sine oppgaver selvstendig etter sin egen samvittighet.

Prosten har, på veggen av biskopen, det overordnede ansvaret for at de ordinerte og vigslede utøver tjenestene sine.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar:

Kirkemøtet skal være kirkens øverste og samlende demokratiske organ.

Vi må påse at det er en tilstrekkelig uavhengighet mellom Kirkemøte og bispedømmeråd, men representerer og arbeider for helheten i den lokale struktur. Dette blir spesielt viktig dersom Kirkemøtet i fremtiden også skal fordele økonomiske ressurser.

Biskopene bør sikres en viss uavhengighet, og vurdere om den geistlige representasjon bør styrkes noe.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar:

Det bør utredes hvordan en kan «rekruttere» til Kirkemøtet på en slik måte at møtet i større grad representerer helheten i den lokale, kirkelige struktur.

Det bør være en jevnere fordeling mellom ansatte og folkevalgte medlemmer i kirkemøtet. Kirkemøtet bør ikke ha flere medlemmer og antall folkevalgte bør derfor gå ned.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar:

Det bør være bispemøtet som saksforbereder og fremmer saker av teologisk karakter for kirkemøtet. Bispemøtet bør ha sterkere teologisk innflytelse på kirkemøtet enn det er i dag.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar:

Biskopene bør organisatorisk ledes av preses. Biskopene må sammen komme frem til felles kjøreregler i prosedyrespørsmål, regelverk m.m., men teologisk sett må hver biskop ha full frihet

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar:

Kirkerådet bør ha representanter fra alle bispedømmer, og bør velges av kirkemøtet.

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar:

Det er viktig med teologisk kompetanse på toppnivå i læresaker. Dersom man hadde mange biskoper på høyt akademisk nivå, så kunne bispemøtet erstatte lærenemndas funksjon.

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Ingen synspunkt. Har ikke bakgrunn for å uttale oss.

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Som i dag